

130/1976 Sb.

Vyhláška

ministra zahraničních věcí

ze dne 23. srpna 1976

o Úmluvě o právu použitelném pro dopravní nehody

Dne 4. května 1971 byla v Haagu na XI. zasedání Haagské konference o mezinárodním právu soukromém sjednána Úmluva o právu použitelném pro dopravní nehody.

Jménem Československé socialistické republiky byla Úmluva podepsána v Haagu dne 6. února 1975.

S Úmluvou vyslovilo souhlas Federální shromáždění Československé socialistické republiky a prezident republiky ji ratifikoval. Ratifikační listina Československé socialistické republiky byla uložena u ministerstva zahraničních věcí Nizozemského království, deponitáře Úmluvy, dne 12. května 1976.

Úmluva vstoupila pro Československou socialistickou republiku v platnost na základě svého článku 17 odst. 2 dnem 11. července 1976.

Český překlad Úmluvy se vyhláší současně.

Ministr:

Ing. Chňoupek v. r.

Úmluva

o právu použitelném pro dopravní nehody

Smluvní státy této Úmluvy
přejíce si stanovit společnou úpravu o právu rozhodném pro občanskoprávní mimosmluvní odpovědnost z dopravních nehod, rozhodly se uzavřít za tím účelem úmluvu a dohodly se na těchto ustanoveních:

Čl.1

Tato Úmluva určuje právo rozhodné pro občanskoprávní mimosmluvní odpovědnost z dopravních nehod bez ohledu na způsob řízení při jejím uplatnění.

Pro účely této Úmluvy se považuje za dopravní nehodu nehoda, na níž se podílí jedno nebo více vozidel bez ohledu, zda jsou poháněna motorem či nikoliv, a jež souvisí s dopravou na veřejných silnicích, na pozemcích přístupných veřejnosti nebo na soukromých pozemcích, na něž mají právo přístupu určité osoby.

Čl.2

Tato Úmluva se nevztahuje

1. na odpovědnost výrobců, prodávajících nebo opravců vozidel;
2. na odpovědnost vlastníka dopravní cesty nebo jiné osoby, která je povinna zajistit udržování cesty nebo bezpečnost jejích uživatelů;
3. na odpovědnost třetích osob s výjimkou odpovědnosti vlastníka a provozovatele vozidla;
4. na postih mezi odpovědnými osobami;
5. na postih a přechod práv týkajících se pojistitelů;
6. na žaloby a postihy náležející sociálně zajišťujícím a podobným institucím nebo veřejným automobilovým fondům nebo proti nim a na jakékoliv vyloučení odpovědnosti stanovené právem, jímž se tyto instituce spravují.

Čl.3

Rozhodným právem jsou vnitřní předpisy státu, na jehož území došlo k nehodě.

Čl.4

Pokud nevyplývá z článku 5 něco jiného, jsou stanoveny tyto výjimky z ustanovení článku 3:

a) Účastní-li se na nehodě pouze jedno vozidlo, jež je registrováno v jiném státě, než kde došlo k nehodě, jsou rozhodné vnitřní předpisy státu registrace pro určení odpovědnosti

- ve vztahu k řidiči, vlastníku nebo jiné osobě, mající právo k vozidlu, bez ohledu na jejich bydliště,
- ve vztahu k postižené osobě, kterou je cestující, jehož bydliště je v jiném státě, než kde došlo k nehodě,
- ve vztahu k postižené osobě nacházející se mimo vozidlo v místě nehody, jestliže má bydliště ve státu registrace.

V případech, že jsou postiženy dvě osoby nebo více osob, určí se rozhodné právo pro každou z nich odděleně.

b) Podílejí-li se na nehodě dvě vozidla nebo více vozidel, platí ustanovení písm. a) pouze v případě, že všechna vozidla jsou registrována v témže státu.

c) Jestliže jedna osoba nebo více osob nacházejících se na místě nehody mimo vozidlo nebo vozidla se podílí na nehodě, ustanovení písm. a) a b) platí pouze, jestliže všechny tyto osoby mají trvalý pobyt ve státu registrace.

Totéž platí, i když tyto osoby jsou rovněž postiženy nehodou.

Čl.5

Právem rozhodným podle článku 3 a 4 pro odpovědnost ve vztahu k cestujícímu se řídí též odpovědnost za škody na věcech přepravovaných ve vozidle, jež buď náleží cestujícímu, nebo mu byly svěřeny.

Právem rozhodným podle článku 3 a 4 pro odpovědnost ve vztahu k vlastníku vozidla se řídí odpovědnost za škodu na jiných věcech přepravovaných ve vozidle, než jsou věci, na něž se vztahuje předchozí odstavec.

Odpovědnost za škody na věcech mimo vozidlo nebo vozidla se řídí vnitřním právem státu, na jehož území došlo k nehodě. Avšak odpovědnost za škodu na osobních věcech náležejících postižené osobě nacházející se mimo vozidlo nebo vozidla se řídí vnitřním právem státu registrace, jestliže toto právo by bylo rozhodné pro odpovědnost vůči poškozenému podle článku 4.

Čl.6

Nejsou-li vozidla registrována nebo jsou-li registrována v několika státech, je rozhodující místo práva státu registrace, právo státu, ve kterém mají obvyklé stanoviště. Totéž platí, jestliže ani vlastník, ani osoba, která vozidlo drží nebo jím nakládá, ani řidič vozidla nemá v době nehody své bydliště ve státu registrace.

Čl.7

Bez ohledu na právo rozhodné pro stanovení odpovědnosti, přihlíží se vždy k předpisům o řízení a bezpečnosti dopravy platným v místě a v době nehody.

Čl.8

Rozhodné právo určuje zejména

1. podmínky a rozsah odpovědnosti;
2. důvody vylučující odpovědnost, jakékoliv omezení odpovědnosti a její dělení;
3. vznik a povahu škody, jež má být nahrazena;
4. způsob a rozsah náhrady škody;
5. možnost přechodu práva na náhradu škody;
6. osoby, které škodu utrpěly a které mají nárok na její náhradu;
7. odpovědnost pro provozovatele vozidla za svého zaměstnance;
8. promlčení a zánik práva uplynutím doby včetně pravidel počítání počátku, přerušení nebo stavění této doby.

Čl.9

Poškozené osoby mají právo žalovat přímo pojistitele odpovědné osoby, jestliže jim toto právo náleží podle práva rozhodného podle článku 3, 4 nebo 5.

Je-li podle článku 4 nebo 5 rozhodný právní řád státu registrace a tento právní řád nepřiznává právo na přímou žalobu, toto právo nicméně vzniká, jestliže vyplývá z vnitřních předpisů státu, kde došlo k dopravní nehodě.

Jestliže toto právo nepřisluší podle žádného z těchto právních řádů, vzniká nicméně, jestliže to stanoví právní řád, jímž se řídí pojistná smlouva.

Čl.10

Použití práva rozhodného podle této Úmluvy lze odmítnout pouze v případě, kdy jeho použití je zjevně v rozporu s veřejným pořádkem.

Čl.11

Použití článků 1 až 10 této Úmluvy není závislé na podmínce vzájemnosti. Úmluva se použije i v případě, kdy rozhodným právem je právo státu, který není smluvní stranou této Úmluvy.

Čl.12

Každý územní celek, jenž tvoří součást státu, který nemá sjednocený právní řád, se považuje za stát pro účely článku 2 až 11, jestliže má vlastní právní úpravu, pokud jde o občanskoprávní mimosmluvní odpovědnost z dopravních nehod.

Čl.13

Stát, který nemá sjednocenou právní úpravu, není povinen použít této Úmluvy na nehody, k nimž dojde na jeho území, jestliže se týkají pouze vozidel registrovaných v územních jednotkách tohoto státu.

Čl.14

Stát, který nemá sjednocenou právní úpravu, může prohlásit při podpisu, ratifikaci nebo přístupu k této Úmluvě, že tato se vztahuje na všechny jeho právní úpravy nebo jen na jednu nebo několik těchto právních úprav a může kdykoliv později pozměnit své prohlášení novým prohlášením.

Toto prohlášení musí být sděleno ministerstvu zahraničních věcí Nizozemí a musí výslovně určit, na které právní úpravy se Úmluva vztahuje.

Čl.15

Tato Úmluva se nedotýká jiných zvláštních úmluv, jež smluvní státy uzavřely nebo uzavřou za účelem úpravy občanskoprávní mimosmluvní odpovědnosti z uvedených dopravních nehod.

Čl.16

Tuto Úmluvu mohou podepsat státy zastoupené na XI. zasedání Haagské konference mezinárodního práva soukromého.

Úmluva bude ratifikována a ratifikační listiny budou uloženy na ministerstvu zahraničních věcí Nizozemí.

Čl.17

Tato Úmluva vstoupí v platnost šedesátého dne po uložení třetí ratifikační listiny podle článku 16 odstavec 2.

Úmluva nabude platnosti pro každý smluvní stát, který ji ratifikuje později, šedesátý den po uložení ratifikační listiny.

Čl.18

Každý stát nezastoupený na XI. zasedání Haagské konference mezinárodního práva soukromého, který je členem této Konference, nebo Organizace spojených národů, nebo její odborné organizace anebo smluvní stranou Statutu Mezinárodního soudního dvora, může přistoupit k této Úmluvě po jejím vstupu v platnost podle čl. 17 odstavec 1.

Listina o přístupu bude uložena na ministerstvu zahraničních věcí Nizozemí.

Úmluva vstoupí v platnost pro přistupující stát šedesátý den po uložení listiny o přístupu.

Přistoupení je účinné jen ve vztazích mezi přistupujícím státem a smluvními státy, které prohlásí, že s přístupem souhlasí. Toto prohlášení bude uloženo na ministerstvu zahraničních věcí Nizozemí, které zašle diplomatickou cestou jeho ověřený opis každému smluvnímu státu.

Úmluva vstoupí v platnost mezi přistupujícím státem a státem, jenž prohlásil, že souhlasí s tímto přístupem, šedesátý den po uložení prohlášení o tomto souhlasu.

Čl.19

Každý stát může při podpisu, ratifikaci nebo přístupu prohlásit, že tato Úmluva se vztahuje na všechna území, která zastupuje v mezinárodních vztazích nebo na jedno či více z nich. Toto prohlášení se stane účinným dnem, kdy Úmluva nabude pro uvedený stát platnosti.

Po této době musí být každé rozšíření platnosti v tomto směru oznámeno ministerstvu zahraničních věcí Nizozemí.

Úmluva vstoupí v platnost pro území, jichž se rozšíření týká, šedesátý den po oznámení uvedeném v předchozím odstavci.

Čl.20

Tato Úmluva bude platit pět let ode dne nabytí účinnosti podle článku 17 odstavec 1 též pro státy, které ji ratifikovaly nebo k ní přistoupily později.

Úmluva bude mlčky obnovena vždy o pět let, nebude-li vypovězena.

Výpověď lze omezit jen na určitá území, na něž se Úmluva vztahuje.

Výpověď bude účinná jen pro stát, který ji oznámil. Pro ostatní smluvní státy zůstane Úmluva v platnosti.

Čl.21

Ministerstvo zahraničních věcí Nizozemí oznámí státům uvedeným v článku 16 a státům, které přistoupí k Úmluvě podle ustanovení článku 18

- a) podpisy a ratifikace podle článku 16,
- b) dobu, kdy tato Úmluva vstoupí v platnost podle článku 17 odstavec 1,
- c) přístupy podle článku 18 a dobu, kdy nabudou účinnosti,
- d) prohlášení podle článku 14 a 19,
- e) výpovědi podle článku 20 odstavec 3.

Na důkaz toho níže podepsaní zástupci, náležitě zmocnění, podepsali tuto Úmluvu.

Sepsáno v Haagu dne 4. května 1971 v jazyce francouzském a anglickém, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu vlády Nizozemí a jehož ověřený opis bude předán diplomatickou cestou každému státu, zastoupenému na XI. zasedání Haagské konference o mezinárodním právu soukromém.